

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПЕРВОМАЙСЬКИЙ ІНДУСТРІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
(ППФК)

**Циклова комісія соціально-гуманітарних, психолого-педагогічних
та обліково-економічних дисциплін**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ в. о. директора ППФК
від 01.09.2025 № 88

ОСНОВИ ПРОФЕСІЙНОЇ ЕТИКИ

Програма навчальної дисципліни

підготовки *фахових молодших бакалаврів*
галузі знань *07 Управління та адміністрування*
спеціальності *071 Облік і оподаткування*
освітньо-професійної програми *Облік і оподаткування (2022)*
код ОК в ОПП **ВК 3**

Програма навчальної дисципліни «*Основи професійної етики*» освітньо-професійної програми «*Облік і оподаткування*» (2022) спеціальності 071 *Облік і оподаткування*, для здобувачів освіти II курсу денної форми навчання

Розробник: *Максименко Лілія Вікторівна*, викладач основ професійної етики, спеціаліст вищої категорії, старший викладач.

Програма розглянута та схвалена на засіданні циклової комісії соціально-гуманітарних, психолого-педагогічних та обліково-економічних дисциплін 29.08.2025, протокол № 1, та рекомендована до затвердження рішенням методичної ради 29.08.2025, протокол № 1.

1. Опис навчальної дисципліни (освітнього компоненту)

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни
Форма навчання	денна
Рік підготовки	II (другий)
Семестр	4-й
Мова навчання	українська
Статус дисципліни	вибіркова
Інформаційний обсяг навчальної дисципліни	
Кількість кредитів ECTS	3
Загальна кількість годин, в т. ч.:	90
– аудиторних	56
– самостійної роботи здобувачів освіти	34
Модулів	1
Змістових модулів	4
Лекції	38 год.
Семінарські	–
Практичні	18 год.
Лабораторні	–
Самостійна робота	34 год.
Вид контролю	залік

2. Предмет, мета та завдання навчальної дисципліни

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Основи професійної етики» є морально-етичні принципи, норми та стандарти поведінки, що регулюють професійну діяльність фахівців у сфері обліку та оподаткування, а також психологічні та комунікативні аспекти етичної поведінки в економічній діяльності.

Метою викладання навчальної дисципліни «Основи професійної етики» є формування у здобувачів освіти етичної свідомості, розвиток здатності застосовувати етичні принципи в професійних ситуаціях, виховання відповідальності за дотримання норм професійної етики та підготовка до етичного вирішення практичних завдань у сфері обліку й оподаткування.

Основними завданнями навчальної дисципліни «Основи професійної етики» є:

- ознайомлення здобувачів освіти з основними поняттями етики, моралі та професійної етики як науки;
- вивчення етичних концепцій, механізмів морального вибору та їхнього впливу на професійну діяльність;
- формування розуміння міжнародних і національних аспектів професійної етики в економічній сфері;
- засвоєння основ психології поведінки людини, факторів етичної поведінки та ролі емоційного інтелекту в професійній діяльності;
- вивчення механізмів подолання конфліктів інтересів, принципів конфіденційності та об'єктивності;
- розвиток компетентностей етичного ділового спілкування з клієнтами та державними органами;
- усвідомлення професійної відповідальності в протидії корупції та аналіз етичних викликів цифровізації бухгалтерського обліку;
- виховання етичної культури майбутнього фахівця, орієнтованої на дотримання професійних стандартів та внесок у економічний розвиток України.

Передумови вивчення навчальної дисципліни. Для вивчення дисципліни «Основи професійної етики» необхідними є базові знання та вміння, отримані здобувачами освіти з дисциплін «Вступ до спеціальності», «Бухгалтерський облік», «Психологія» та «Основи філософських знань».

3. Компетентності та заплановані результати навчання

Компетентності, які мають бути сформовані в результаті опанування освітнього компоненту (дисципліни), та очікувані результати навчання:

Компетентності	
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК 6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
Спеціальні компетентності (СК)	СК 12. Здатність застосовувати етичні принципи під час виконання професійних обов'язків.

**Зміст підготовки здобувачів фахової передвищої освіти,
сформульований у термінах результатів навчання**

РН 16. Вміти працювати самостійно і в команді, нести професійну відповідальність за результати роботи, дотримуватися норм та стандартів професійної етики для досягнення спільної мети.

РН 17. Дотримуватися вимог професійної діяльності, зумовлених необхідністю забезпечення економічного розвитку України.

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Основи професійної етики» здобувач освіти повинен:

знати:

- основні поняття етики, моралі та професійної етики як науки;
- ключові етичні концепції, механізми морального вибору та їхній вплив на професійну діяльність;
- міжнародні та національні стандарти професійної етики в економічній сфері;
- психологічні основи поведінки людини, фактори етичної поведінки та роль емоційного інтелекту;
- положення Кодексу етики професійних бухгалтерів, принципи конфіденційності, об'єктивності та механізми подолання конфліктів інтересів;
- етичні аспекти ділового спілкування, протидії корупції та виклики цифровізації бухгалтерського обліку.

вміти:

- аналізувати етичні ситуації та приймати морально обґрунтовані рішення в професійній діяльності;
- застосовувати Кодекс етики професійних бухгалтерів у практичних ситуаціях;
- розпізнавати та розв'язувати конфлікти інтересів, забезпечувати конфіденційність і об'єктивність;
- здійснювати етичне ділове спілкування з клієнтами, колегами та державними органами;
- оцінювати етичні ризики корупції та цифровізації в сфері обліку й оподаткування;
- демонструвати професійну відповідальність і етичну культуру у виконанні професійних обов'язків;
- працювати з усіма доступними джерелами знань, з додатковою літературою, складати конспект, тези (з використанням Google Документи, Google Презентації), брати участь у дискусіях;
- використовувати цифрові інструменти для навчання: ефективно працювати в Google Workspace For Education (Google Клас, Google Meet, Google Форми) для виконання завдань і проходження оцінювання;
- самостійно навчатися: планувати та організовувати самостійне вивчення матеріалу; виконувати завдання у встановлені терміни.

Формат навчання

Навчання здійснюється у дистанційному форматі з використанням платформи Google Workspace for Education за допомогою основних інструментів Google:

Google Клас — для розміщення навчальних матеріалів, завдань і тестів, забезпечення зворотного зв'язку;

Google Meet — для проведення лекцій, консультацій у режимі реального часу;

Google Документи, Таблиці, Презентації — для виконання індивідуальних і групових завдань, спільних проєктів; підготовки аналітичних матеріалів;

Google Форми — для оцінювання знань (тести), проведення опитувань.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем програми	Кількість годин			
	Усього	у тому числі		
		лекцій	практ. робіт	самот. роботи
Змістовий модуль 1. Основи професійної етики				
<i>Тема 1.</i> Поняття етики та моралі. Етика як наука	4	2	-	2
<i>Тема 2.</i> Основні етичні концепції та їхній вплив на професійну діяльність. Моральний вибір особистості	8	4	2	2
<i>Тема 3.</i> Професійна етика в економічній діяльності: міжнародні та національні аспекти	8	2	2	4
Разом за змістовим модулем 1	20	8	4	8
<i>Тематичне оцінювання</i>				
Змістовий модуль 2. Психологічні властивості поведінки людини				
<i>Тема 4.</i> Основи психології поведінки людини	8	4	-	4
<i>Тема 5.</i> Фактори, що впливають на етичну поведінку у професійній сфері	6	2	2	2
<i>Тема 6.</i> Емоційний інтелект та його значення в професійній діяльності	8	4	2	2
Разом за змістовим модулем 2	22	10	4	8
<i>Тематичне оцінювання</i>				
Змістовий модуль 3. Етичні аспекти бухгалтерської діяльності				
<i>Тема 7.</i> Кодекс етики професійних бухгалтерів та його застосування	8	4	2	2
<i>Тема 8.</i> Конфлікти інтересів та їх подолання в бухгалтерській сфері	8	4	2	2
<i>Тема 9.</i> Принципи конфіденційності та об'єктивності в професійній діяльності	8	2	2	4
Разом за змістовим модулем 3	24	10	6	8
<i>Тематичне оцінювання</i>				
Змістовий модуль 4. Етика ділового спілкування у сфері обліку і оподаткування				
<i>Тема 10.</i> Етичні аспекти комунікації з клієнтами та державними органами	8	4	2	2
<i>Тема 11.</i> Корупція та професійна відповідальність бухгалтера	8	4	2	2
<i>Тема 12.</i> Етичні виклики цифровізації бухгалтерського обліку	8	2	-	6
Разом за змістовим модулем 4	24	10	4	10
<i>Тематичне оцінювання</i>				
Усього	90	38	18	34

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Основи професійної етики

Тема 1. Поняття етики та моралі. Етика як наука

Етика як галузь філософського знання. Предмет і основні функції етики. Мораль як система норм і принципів, що регулюють поведінку людей. Співвідношення понять «мораль» і «етика». Основні етичні категорії: добро і зло, обов'язок, честь, гідність, справедливість, відповідальність. Значення етики у формуванні особистості фахівця. Роль етичних норм у регулюванні професійної поведінки.

Тема 2. Основні етичні концепції та їхній вплив на професійну діяльність. Моральний вибір особистості

Класичні та сучасні етичні концепції (деонтологія, утилітаризм, етика чеснот, етика відповідальності). Їх вплив на прийняття професійних рішень. Поняття морального вибору, моральної дилеми та моральної відповідальності. Фактори, що впливають на моральний вибір особистості. Професійні ситуації як простір морального вибору. Етичне рішення як процес. Формування етичної позиції майбутнього фахівця.

Тема 3. Професійна етика в економічній діяльності: міжнародні та національні аспекти

Сутність професійної етики в економічній сфері. Міжнародні стандарти професійної етики. Національні підходи до регулювання етичної поведінки фахівців економічного профілю. Професійна репутація, довіра та соціальна відповідальність. Вплив етичних норм на стабільність економічних відносин. Роль професійної етики у забезпеченні законності та прозорості економічної діяльності.

Змістовий модуль 2. Психологічні властивості поведінки людини

Тема 4. Основи психології поведінки людини

Поведінка людини як предмет психологічного аналізу. Взаємозв'язок свідомості, діяльності та поведінки. Мотивація, установки, потреби та цінності особистості. Характер і темперамент як чинники поведінки. Емоції та їхній вплив на прийняття рішень. Когнітивні процеси: сприйняття, мислення, увага. Саморегуляція та самоконтроль у професійній діяльності. Вплив психологічних особливостей особистості на етичність поведінки.

Тема 5. Фактори, що впливають на етичну поведінку у професійній сфері

Соціальні, організаційні, культурні та особистісні чинники етичної поведінки. Моральний розвиток особистості, рівень емпатії, самоконтроль як внутрішні фактори. Корпоративна культура та її роль у формуванні етичних стандартів. Вплив професійного середовища, керівництва та колективу. Стресові ситуації та їх вплив на прийняття етичних рішень. Моделі етичної поведінки в організації. Запобігання професійним деформаціям і неетичній поведінці.

Тема 6. Емоційний інтелект та його значення в професійній діяльності

Поняття емоційного інтелекту, його структура та компоненти. Самоусвідомлення, емпатія, управління емоціями, мотивація, соціальні навички. Значення емоційного інтелекту у професійному спілкуванні та прийнятті рішень. Розвиток емоційного

інтелекту як умова етичної взаємодії. Роль емоційного інтелекту у попередженні конфліктів та підтриманні професійної етики.

Змістовий модуль 3. Етичні аспекти бухгалтерської діяльності

Тема 7. Кодекс етики професійних бухгалтерів та його застосування

Поняття та призначення Кодексу етики професійних бухгалтерів. Основні принципи: добросесність, об'єктивність, професійна компетентність і належна ретельність, конфіденційність, професійна поведінка. Практичне застосування положень Кодексу у професійній діяльності бухгалтера. Відповідальність за порушення етичних норм.

Тема 8. Конфлікти інтересів та їх подолання в бухгалтерській сфері

Поняття конфлікту інтересів, його види та причини виникнення. Типи конфліктів інтересів у бухгалтерській практиці (фінансові, особисті, організаційні). Етичні ризики у діяльності бухгалтера. Способи виявлення та попередження конфліктів інтересів. Механізми їх врегулювання. Професійна незалежність та неупередженість як основа етичної діяльності.

Тема 9. Принципи конфіденційності та об'єктивності в професійній діяльності

Сутність принципу конфіденційності та межі його дотримання. Захист професійної інформації, винятки з правила. Об'єктивність як етична вимога до професійної діяльності бухгалтера. Загрози об'єктивності (самооцінка, адвокатування, знайомство, зовнішній тиск). Запобігання упередженості та маніпуляціям. Відповідальність за розголошення інформації та спотворення даних.

Змістовий модуль 4. Етика ділового спілкування у сфері обліку і оподаткування

Тема 10. Етичні аспекти комунікації з клієнтами та державними органами

Професійне спілкування як складова етичної діяльності бухгалтера. Принципи етичної комунікації: чесність, повнота, своєчасність інформації. Етичні норми взаємодії з клієнтами, контролюючими та державними органами: довіра, повага, уникнення маніпуляцій. Культура усного й писемного професійного спілкування. Вирішення складних комунікативних ситуацій.

Тема 11. Корупція та професійна відповідальність бухгалтера

Поняття корупції та її прояви у професійній діяльності. Ризики корупції для бухгалтера (хабарі, фальсифікація звітності). Етичні та правові наслідки корупційних дій. Професійна відповідальність бухгалтера за дотримання етичних і правових норм. Формування антикорупційної культури. Роль особистої відповідальності у запобіганні корупційним ризикам.

Тема 12. Етичні виклики цифровізації бухгалтерського обліку

Вплив цифрових технологій на бухгалтерську професію: автоматизація, хмарні сервіси, штучний інтелект, блокчейн. Етичні ризики використання цифрових технологій і автоматизованих систем. Етичні проблеми: захист даних, кібербезпека, маніпуляція даними, відповідальність за алгоритмічні рішення. Захист персональних і фінансових даних. Етика використання ШІ в обліку та аудиті. Відповідальність фахівця в умовах

цифрового середовища. Формування цифрової етики бухгалтера. Перспективи розвитку етичних стандартів у цифрову епоху.

Основні поняття дисципліни

Етика, мораль, професійна етика, моральний вибір, етична дилема, Кодекс етики професійних бухгалтерів, доброчесність, об'єктивність, конфіденційність, конфлікт інтересів, емоційний інтелект, корупція, етичне спілкування, цифрова етика, професійна відповідальність.

6. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	ЗМ 1 Основи професійної етики	
1.	Поняття етики та моралі. Етика як наука	2
2.	Основні етичні концепції та їхній вплив на професійну діяльність. Моральний вибір особистості	4
3.	Професійна етика в економічній діяльності: міжнародні та національні аспекти	2
	ЗМ 2. Психологічні властивості поведінки людини	
4.	Основи психології поведінки людини	4
5.	Фактори, що впливають на етичну поведінку у професійній сфері	2
6.	Емоційний інтелект та його значення в професійній діяльності	4
	ЗМ 3. Етичні аспекти бухгалтерської діяльності	
7.	Кодекс етики професійних бухгалтерів та його застосування	4
8.	Конфлікти інтересів та їх подолання в бухгалтерській сфері	4
9.	Принципи конфіденційності та об'єктивності в професійній діяльності	2
	ЗМ 4. Етика ділового спілкування у сфері обліку і оподаткування	
10.	Етичні аспекти комунікації з клієнтами та державними органами	4
11.	Корупція та професійна відповідальність бухгалтера	4
12.	Етичні виклики цифровізації бухгалтерського обліку	2
	Усього	38

7. Теми лабораторних робіт

Лабораторні роботи навчальним планом не передбачено.

8. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	ЗМ 1 Основи професійної етики	
1.	Застосування етичних концепцій у процесі прийняття професійних рішень	2
2.	Виявлення та аналіз порушень етичних норм у бухгалтерській практиці	2
	ЗМ 2. Психологічні властивості поведінки людини	
3.	Вплив особистісних і соціальних чинників на етичну поведінку фахівця	2
4.	Розвиток емоційного інтелекту як умова етичної професійної взаємодії	2
	ЗМ 3. Етичні аспекти бухгалтерської діяльності	
5.	Практичне застосування Кодексу етики професійних бухгалтерів	2
6.	Виявлення та врегулювання конфліктів інтересів у професійній діяльності бухгалтера	2
7.	Аналіз ситуацій порушення конфіденційності та об'єктивності	2
	ЗМ 4. Етика ділового спілкування у сфері обліку і оподаткування	
8.	Моделювання етичної комунікації з клієнтами та державними органами	2
9.	Професійна відповідальність бухгалтера в контексті запобігання корупції	2
	Усього	18

9. Теми семінарських занять

Семінарські заняття навчальним планом не передбачено.

10. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	ЗМ 1. Основи професійної етики	
1.	Основні етичні категорії та їх значення для професійної діяльності фахівця	2
2.	Етичні концепції у формуванні професійної позиції особистості	2
3.	Міжнародні та національні стандарти професійної етики в економічній сфері	4
	ЗМ 2. Психологічні властивості поведінки людини	
4.	Психологічні основи поведінки особистості у професійному середовищі	4
5.	Чинники формування етичної поведінки у професійній діяльності	2
6.	Роль емоційного інтелекту в забезпеченні професійної етики	2
	ЗМ 3. Етичні аспекти бухгалтерської діяльності	
7.	Основні положення Кодексу етики професійних бухгалтерів	2
8.	Конфлікт інтересів у бухгалтерській діяльності: причини та наслідки	2
9.	Забезпечення принципів конфіденційності та об'єктивності у професійній діяльності бухгалтера	4

ЗМ 4. Етика ділового спілкування у сфері обліку і оподаткування		
10.	Етичні засади професійної комунікації у сфері обліку та оподаткування	2
11.	Професійна відповідальність бухгалтера та запобігання корупційним проявам	2
12.	Етичні проблеми та ризики цифровізації бухгалтерського обліку	6
Усього		34

11. Засоби та форми контролю

Оцінювання навчальної діяльності здобувачів освіти здійснюється шляхом **поточного контролю, тематичної атестації та підсумкового контролю** із застосуванням цифрових інструментів Google Workspace for Education.

Поточний контроль передбачає фронтальне та індивідуальне опитування, тестування (Google Форми), виконання практичних завдань з використанням Google Документів, Презентацій; участь у дискусіях, аналізі етичних ситуацій, публічний захист результатів індивідуальних і групових завдань під час проведення практичних занять.

Контроль самостійної роботи здійснюється за допомогою усного та письмового опитування, перевірки підготовлених конспектів, тез, виконаних індивідуальних завдань (огляди джерел, самооцінка), а також захисту підготовлених матеріалів (презентації, рефлексія).

Тематична атестація проводиться після завершення кожного змістового модуля як результат узагальнення результатів поточного оцінювання.

Підсумковий контроль — залік (семестрова атестація), оцінка за який визначається як середня зважена за результатами тематичних атестацій, отриманих здобувачем освіти під час вивчення дисципліни.

12. Критерії оцінювання результатів навчання

Оцінювання результатів навчальної діяльності здобувачів освіти здійснюється за **національною чотирибальною шкалою** з урахуванням цифрового формату навчання, виконання практичних робіт і рівня сформованості компетентностей. Для відповідності стандартам ЄCTS у програмі подається довідкова таблиця переведення без фактичного застосування цього переведення при виставленні балів.

Таблиця відповідності результатів контролю знань здобувачів освіти, рівень знань яких оцінюється за 4-бальною шкалою, у системі ЄКТС

За 4-бальною шкалою	Оцінка в ЄКТС	Критерії оцінювання
5 (відмінно)	A	Здобувач освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили
4 (добре)	B	Здобувач освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна

	C	Здобувач освіти вмiє зiставляти, узагальнювати, систематизувати iнформацiю пiд керiвництвом викладача; в цiлому самостiйно застосовувати її на практицi; контролювати власну дiяльнiсть; виправляти помилки, серед яких є суттєвi, добирати аргументи для пiдтвердження думок
3 (задовiльно)	D	Здобувач освіти вiдтворює значну частину теоретичного матерiалу, виявляє знання i розумiння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матерiал, виправляти помилки, серед яких є значна кiлькiсть суттєвих
	E	Здобувач освіти володiє навчальним матерiалом на рiвнi, вищому за початковий, значну частину його вiдтворює на репродуктивному рiвнi
2 (незадовiльно)	FX	Здобувач освіти володiє матерiалом на рiвнi окремих фрагментiв, що становлять незначну частину навчального матерiалу
	F	Здобувач освіти володiє матерiалом на рiвнi елементарного розпiзнання i вiдтворення окремих фактiв, елементiв, об'єктiв

Оцiнка «5» (вiдмiнно) / А. Здобувач освіти вiльно, усвiдомлено й аргументовано володiє програмним матерiалом з дисциплiни «Основи професiйної етики». Глибоко розумiє сутнiсть етичних категорiй, принципiв i норм, умiє застосовувати положення професiйної етики у змодельованих та реальних професiйних ситуацiях, пов'язаних з дiяльнiстю фахiвця у сферi облiку й оподаткування. Демонструє сформовану етичну позицiю, логiчне мислення, здатнiсть до морального аналізу та обґрунтованого прийняття професiйних рiшень. Самостiйно працює з нормативними документами та Кодексом етики професiйних бухгалтерiв.

Виконав 100% обсягу самостiйної роботи.

За результатами тестування – **90-100% правильних вiдповiдей.**

Оцiнка «4» (добре) / В–С. Здобувач освіти добре володiє основним програмним матерiалом з дисциплiни «Основи професiйної етики», правильно розумiє змiст етичних принципiв i норм професiйної дiяльностi, однак допускає незначнi неточностi у формулюваннях або аргументацiї. Умiє застосовувати набутi знання пiд час виконання практичних завдань, пов'язаних з етичними аспектами професiйної дiяльностi бухгалтера, але потребує епiзодичної допомоги викладача. Загалом дотримується логiки викладу та демонструє достатнiй рiвень самостiйностi.

Виконав 100% обсягу самостiйної роботи.

За результатами тестування – **75-89% правильних вiдповiдей.**

Оцiнка «3» (задовiльно) / D–E. Здобувач освіти володiє лише основними положеннями дисциплiни «Основи професiйної етики», вiдповiдь непослiдовна, недостатньо аргументована, з порушенням логiки викладу. Допускає суттєвi помилки у тлумаченнi етичних норм i принципiв, має труднощi iз застосуванням знань у практичних професiйних ситуацiях. Виявляє розумiння лише базових понять, потребує постiйної допомоги та коригування з боку викладача. Власна етична позицiя сформована недостатньо.

Виконав не менше 70% обсягу самостiйної роботи.

За результатами тестування – **50-74% правильних вiдповiдей.**

Оцінка «2» (незадовільно) / FX–F. Здобувач освіти не володіє програмним матеріалом дисципліни «Основи професійної етики», не розуміє сутності етичних норм і принципів, не здатний застосовувати знання у професійній діяльності. Відповіді фрагментарні або відсутні, практичні завдання не виконані або виконані неправильно.

Виконав менше 50% обсягу самостійної роботи або зовсім її не виконав.

За результатами тестування – **менше 50% правильних відповідей.**

13. Методичне забезпечення

1. Програма навчальної дисципліни.
2. Силабус навчальної дисципліни.
3. Конспекти лекцій.
4. Тестові завдання з усіх тем програми.
5. Комп'ютерні презентації з усіх тем програми.
6. Методичні рекомендації до проведення практичних занять.
7. Методичні рекомендації для самостійної роботи.
8. Навчальні фільми та відеофрагменти.

14. Рекомендована література

Основна

1. [Ковальчук Т. М., Кузь В. І. Професійна етика в обліку, аудиті та оподаткуванні : навч. посібник. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2024. 200 с.](#)
2. Міжнародний кодекс етики професійних бухгалтерів (включаючи Міжнародні стандарти незалежності) / Пер. з англ. Міністерство фінансів України, 2021. 386 с.
3. Професійна етика бухгалтера : підручник. / С. Ф. Голов та ін. Житомир, ПП Рута, 2022. 260 с.
4. [Удодова Я. В. Професійна етика бухгалтера та аудитора : курс лекцій. Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2024. 104 с.](#)

Допоміжна

1. [Етика ділових відносин : навчальний посібник / Лесько О. Й., Прищак М. Д., Залобівська О. Б. та ін. Вінниця, ВНТУ, 2011. 309 с.](#)
2. Зусін В. Я. Етика та етикет ділового спілкування : навч. посібник : Вид. 2-е, перероб. і доп. Київ : Центр навч. літератури, 2005. 224 с.
3. [Кулинич М. Б. Професійна етика бухгалтера, аудитора та податківця : конспект лекцій. Луцьк : Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки, 2022. 113 с.](#)
4. Палеха Ю. І. Етика ділових відносин : навч. посібник. Київ : Кондор, 2008. 356 с.
5. [Черушева Г. Б., Пархоменко В. В. Економічна культура та професійна етика : навчальний посібник. Практикум. Київ, НАСОО, 2023. 169 с.](#)
6. [Юр'єва І. А. Конспект лекцій. Кодекс професійної етики бухгалтерів і аудиторів : конспект лекцій. Харків: НТУ ХПІ, 2023. 145 с.](#)

15. Інформаційні ресурси

1. Всеукраїнська професійна бухгалтерська газета «Все про бухгалтерський облік» URL: <http://vobu.ua/ukr/>
2. Міжнародна федерація бухгалтерів : офіційний веб сайт. URL: <https://www.ifac.org/>